

RELLA - GRUP EDUCACIÓ AVUI

COMENTARI DE LA XERRADA SOBRE L'EDUCACIÓ INCLUSIVA A CATALUNYA

L'excíndic de Greuges, Rafael Ribó, i la exdirectora de gabinet, Judith Macaya, han participat en la xerrada, explicant la situació de l'Educació Inclusiva a Catalunya des de la compareixença en el setembre de 2021 a la Comissió del síndic de greuges del Parlament de Catalunya per als debats d'aquest informe, en el marc del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, promogut el 2019 pel Departament d'Educació i el Síndic.

En relació amb l'informe l'Educació Inclusiva a Catalunya, l'excíndic de greuges ha destacat que la Convenció dels Drets dels Infants i, alhora, de les persones amb discapacitat reconeix expressament el dret a l'educació inclusiva com a model indispensable perquè tot l'alumnat rebi una educació de qualitat i per garantir la universalitat i la no-discriminació en el dret a l'educació. El Decret 150/2017, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu que va pretendre donar un nou impuls al model d'escola inclusiva a Catalunya. En aquest context, des del síndic s'ha constatat la persistència de mancances relacionades amb l'atenció a la diversitat i amb les dificultats en l'aplicació efectiva del model d'educació inclusiva que preveu la normativa esmentada que parteix de la Llei 12/2009 (LEC) que estableix la necessitat d'adequar l'activitat educativa per atendre la diversitat d'alumnes i l'assoliment de la igualtat d'oportunitats i en l'accessibilitat.

Fa esment a que no es pot parlar del dret fonamental a l'educació universal i gratuïta si el sistema educatiu públic no és inclusiu. Entén que la diversitat és un valor fonamental que ha d'estar inclòs al sistema educatiu des d'una perspectiva positiva, que no segregui les persones segons les seves característiques socials, personals o econòmiques.

A criteri de l'excíndic de greuges, un dels problemes detectats té a veure amb la insuficiència de recursos, sobretot personals, per a l'atenció educativa de l'alumnat amb necessitats educatives especials. La saturació i manca d'intervenció dels EAP o bé l'atenció a la primera infància situa el desplegament encara insuficient dels recursos o la insuficiència de personal d'atenció educativa als centres i això s'esdevé en dèficits estructurals que dificulten l'atenció adequada de l'alumnat amb necessitats educatives especials als centres ordinaris.

Durant la xerrada s'ha advertit també de la necessitat d'un canvi cultural en la societat i una formació continuada dels i les professionals. El personal docent ha de

rebre els suports i formacions escaients per tal de poder assolir el model i els requeriments de l'Escola inclusiva. També mesures de qualitat com les ràtios i l'atenció d'aquest alumnat per part de suficient personal de suport que permeti una adequada atenció educativa a la diversitat. La inclusió depèn fonamentalment de la provisió d'aquests i altres suports específics addicionals.

L'excíndic de greuges ha explicat també els perills de la segregació i una distribució desequilibrada d'alumnat i de mesures de suport als centres ordinaris, i també dins els mateixos centres educatius. Al seu parer caldria que tots els centres educatius ordinaris acullin i integrin tot l'alumnat de la seva zona de referència, incloent tota la seva diversitat i necessitats educatives, sense exclusions. Tanmateix caldria modificar els corresponents decrets sobre inscripcions, admissions i matrícules, per tal de garantir l'assoliment d'aquest objectiu. Detectar i garantir el repartiment equitatiu de l'alumnat i que aquest accedeixi a les diferents etapes educatives amb una motxilla econòmica que es tradueixi amb hores de professionals durant tota la jornada lectiva, que puguin atendre la seva diversitat. També es valora essencial el fet de garantir tots els recursos docents de professorat i especialistes en tots els centres educatius, per tal de garantir l'assoliment dels objectius de l'escola inclusiva, d'acord amb els objectius i criteris del Decret.

Comenta que l'Escola inclusiva inclou tots els àmbits, temps i espais de l'educació, per tal de garantir que la inclusió es produeix i reproduceix en tota l'activitat escolar. Destaca les desigualtats d'accés en l'àmbit del lleure o els dèficits de formació del professorat de l'escola ordinària. Tanmateix ha assenyalat que hi ha mancances en el desplegament del suport que els centres d'educació especial havien de prestar als centres ordinaris.

L'excíndic de greuges fa esment a considerar que la llengua és un factor de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats. La llengua cal que sigui un instrument d'inclusió, cohesió i igualtat, evitant la segregació escolar per raó de llengua. La immersió lingüística és el model que millor garanteix aquest objectiu, amb el català com a llengua vehicular, comuna i compartida per tota la comunitat educativa i en tots els àmbits i espais educatius, en la seva diversitat lingüística.

Finalment, l'excíndic de greuges ha felicitat la tasca realitzada per l'Associació de mestres i professorat jubilats, RELLA i ha animat a continuar en aquesta línia de treball reflexiu.

Ferran Aquilina i Vinyals

